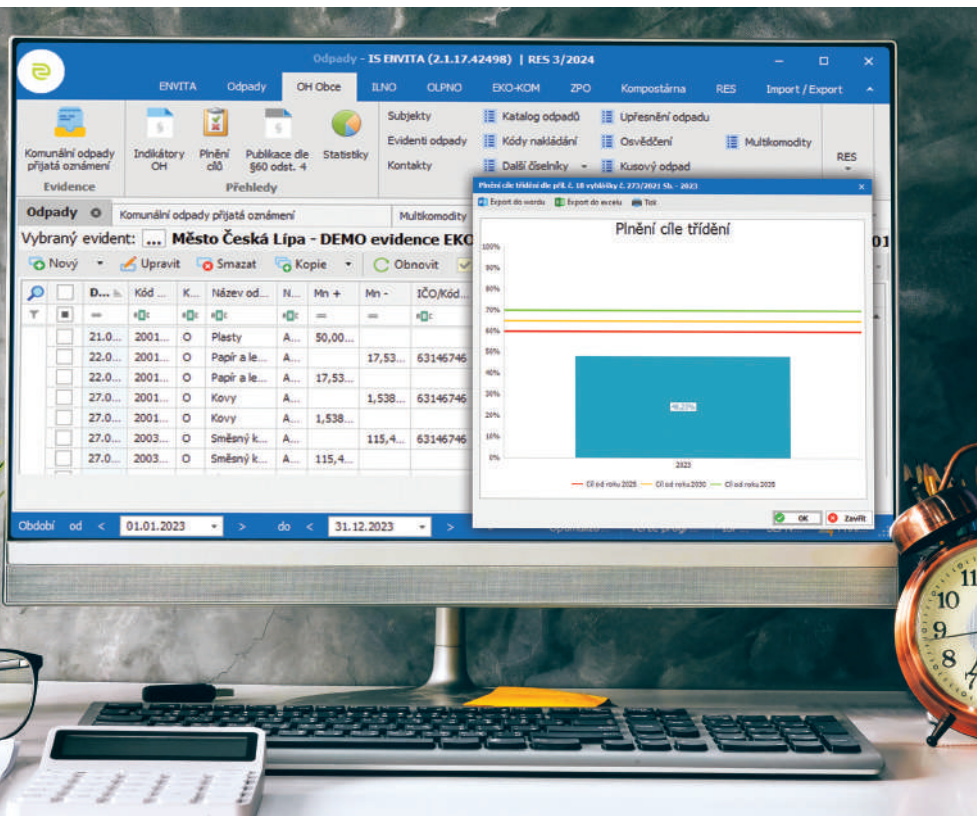

Obce a odpady

Dnešní hektická doba klade na každého z nás vysoké nároky. Ze všech stran se na nás hrne řada povinností a restrikcí, které bychom měli plnit a dodržovat. Nejinak je tomu i v oblasti ochrany životního prostředí. Základní pravidla důležitá pro ochranu životního prostředí jsou stanovena v platných zákonech a jejich prováděcích předpisech, které však v posledních letech prošly řadou rozsáhlých změn. Díky těmto změnám se ale v mnoha případech staly velmi komplikované a vzhledem ke svému rozsahu i značně nepřehledné. A tak jsme často svědky toho, kdy zástupci firem, obcí, ale i samotní občané na základě neznalosti legislativy porušují platný zákon, byť třeba nevědomky.

Přímou ukázkovým příkladem toho, jak složitá legislativa může být, je nový zákon o odpadech (č. 541/2020 Sb.) a jeho prováděcí předpisy (vyhlášky). Tento zákon subjektům nakládajícím s odpady stanovil řadu nových povinností, z nichž velká část se týká právě obcí. Obce by měly kromě nastavení optimálního systému pro nakládání s komunálními odpady důsledně monitorovat stav svého odpadového hospodářství, mají povinnost předcházet vzniku odpadů, plnit cíle stanovené pro obce v oblasti třídění odpadů, provádět osvětu občanů a v neposlední řadě vést různé evidencie a ohlašovat státu údaje o nakládání s odpady a jejich vytríděnými složkami.

Tím však zdaleka výčet jejich úkolů nekončí. Proto se řadě představitelů obcí může zdát, že orientovat se v platné odpadové legislativě a mít pod kontrolou všechny své povinnosti je v současné době téměř neřešitelný problém.

K tomu, aby se obce nedostaly do nesnází a relativně snadno mohly plnit veškeré stanovené úkoly, připravila naše společnost nástroj, který je „šitý“ přímo na míru každému městu a obci v České republice. Jde o specializovaný informační systém ENVITA Obec. Co všechno tento nástroj zvládá, v jakých oblastech nakládání s odpady může obcím pomoci a v čem pracovníkům obcí usnadní práci?

PRŮBĚŽNÁ EVIDENCE

V první řadě lze v informačním systému vést tzv. průběžnou evidenci odpadů. Do této evidencie se zaznamenávají pravidelně informace o množství vyprodukovaných odpadů na území obce a způsobech nakládání s nimi. Obec je povinna vést průběžnou evidenci, často však evidenční povinnost za obec plní odpadová společnost, která v obci zajišťuje svoz odpadu. Obec ale v tomto případě nemá takový přehled o svých odpadech, jako v případě, kdy by si záznamy o produkci a nakládání zadávala sama. Jestliže ale obec vést evidenci nechce, ale přeje si disponovat údaji o odpadech a chce je mít pod kontrolou ve svém programu, je ENVITA Obec na tuto situaci připravena. Pokud odpadová společnost, která vede evidenci za obec, používá pro svou činnost program ENVITA určený pro firmy, je velmi jednoduché kdykoliv tuto evidenci mezi jednotlivými systémy elektronicky přenést. Obec pak má možnost sledovat, kolik odpadů bylo během jednotlivých období roku vyprodukováno a v případě, kdy obci vznikne ohlašovací povinnost (jako původce odpadů v daném roce vyprodukovala nebo nakládala s více než 600 kg nebezpečných odpadů nebo s více než 100 tunami ostatních odpadů), může si sama jednoduchým způsobem v programu připravit roční hlášení o produkci a nakládání s odpady a toto hlášení zaslat Ministerstvu životního prostředí (MŽP) do Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP).

MULTIKOMODITNÍ SBĚR

Informační systém ENVITA Obec si poradí i se správným vedením průběžné evidencie a ohlašování v případě, kdy je v rámci obecního systému nastaven tzv. „multikomoditní“ soustředování odpadů, tj. společné soustředování odpadu plastů, skla, kovů a nápojového kartonu v různé kombinaci v jedné sběrné nádobě. Nezná-li obec okamžité zastoupení jednotlivých složek ve sváženém multikomoditě, může na základě platného metodického návodu MŽP z října 2023 (https://www.mzp.cz/cz/multikomoditni_sber_metodika) do své průběžné evidencie zaznamenávat vznik odpadu pod katalogovým číslem převládajícího odpadu v dané nádobě, doplněný příznakem „multikomodita“. Při tvorbě ročního hlášení je pak nezbytné na základě průměrných koeficientů obsahu (podílu) jednotlivých složek odpadu v multikomoditě, které obec získá např. z třídící linky, přepočítat hmotnost multikomodity na jednotlivé materiálové druhy odpadů (plast, kov, sklo, nápojový karton) a tyto samostatné komodity uvést do ročního hlášení. ENVITA Obec je naprogramovaná i na takovýto způsob vedení evidencie i na vytvoření hlášení podle pravidel nastavených v návodu ministerstva. Program tak umožní zadat katalogové číslo převládajícího odpadu včetně jeho příznaku, provede automatický rozpočet na jednotlivé druhy odpadu na základě zadaných koeficientů podílu jednotlivých složek a připraví roční hlášení plně v souladu s požadavky metodiky i vyhlášeného datového standardu ISPOP.

ČTVRTLETNÍ VÝKAZ PRO EKO-KOM

Často se setkáváme s dotazem, zda umí ENVITA Obec vytvořit čtvrtletní výkaz o celkovém množství a druzích komunálních odpadů pro autorizovanou obalovou společnost EKO-KOM. Ano, umí. V ENVITA Obec je možné v rámci vedení průběžné evidence k jednotlivým záznamům u vybraných odpadů (např. odpadů z papíru, plastů, skla, kovu, dřeva) připojit další informace, které jsou nezbytným podkladem pro tvorbu a zaslání požadovaného výkazu. Tyto doplňkové informace je možné vkládat buď průběžně k jednotlivým záznamům v evidenci, nebo systém umožňuje jejich hromadné doplnění na základě pravidel, které si v programu obec předem nastaví. Před vytvořením a odesláním výkazu program provede základní logické kontroly, aby hlášení bylo v pořádku. Protože je informační systém pravidelně aktualizován podle zveřejněných metodik autorizované obalové společnosti, je tak vytvořený výkaz v souladu s požadavky stanovenými příjemcem na jeho formát, obsah i strukturu a existuje jen minimální riziko, že výkaz bude obci vrácen k jeho opravě nebo doplnění.

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ OBČANŮM O ODPADOVÉM HOSPODÁŘSTVÍ OBCE

Obce se nemusejí obávat ani splnění další povinnosti, kterou jim ukládá stávající zákon o odpadech. Představitelé obce mají nově jednou ročně způsobem umožňujícím dálkový přístup sdílet občanům informace o obecním systému pro nakládání s odpady, o způsobech odděleného soustřeďování odpadu (třídění), jeho využití a odstranění a možnostech prevence a minimalizace vzniku komunálního odpadu. Rovněž mají poskytnout základní číselné

údaje o produkci a třídění odpadů, tzv. indikátory odpadového hospodářství obce, a informaci o tom, zda obec plní cíl v oblasti třídění komunálních odpadů. Chybět by neměly ani údaje o nákladech na provoz obecního systému. Bude-li obec disponovat kvalitními podklady, je příprava požadovaných informací a indikátorů v ENVITA Obec celkem snadno splnitelným úkolem.

V programu je připravený textový editor, do kterého je možné vkládat veškeré textové informace o obecním systému a jeho nastavení, o způsobech předcházení vzniku odpadů apod., a dále jsou zde k dispozici přednastavené tabulky, do kterých je možné přímo vkládat údaje o nákladech a příjmech obce souvisejících s odpadovým hospodářstvím. Součástí editoru je i rozsáhlá nápověda, podle které je možné bez větších problémů soubor informací pro občany připravit.

Zároveň systém poskytuje nástroj pro automatické vygenerování soustavy indikátorů a výpočet plnění cíle třídění včetně grafického výstupu. K tomu, aby bylo možné provést požadované výpočty, je ale nezbytné, aby obec měla v informačním systému svoji kompletní průběžnou evidenci odpadů, případně disponovala dalšími údaji potřebnými pro správné stanovení plnění cíle třídění (data z Přílohy č. 19 vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady).

Připravené texty spolu s přehledem vypočtených indikátorů a plnění cíle třídění je pak možné snadno převést do podoby elektronického dokumentu, který obec může následně publikovat na svých internetových stránkách. Vytvořený textový dokument i vypočtené hodnoty se v informačním systému automaticky ukládají a jsou zde archivovány pro jejich případné využití v dalších letech.

NAKLÁDÁNÍ S NEBEZPEČNÝMI ODPADY

ENVITA Obec je připravena i na situaci, kdy obec produkuje nebezpečné odpady a musí plnit povinnosti spojené s nakládáním s tímto odpadem. I pro tento případ jsou součástí programu nástroje, které umožňují vygenerovat identifikační list nebezpečného odpadu, štítek na označení nádoby s nebezpečným odpadem nebo ohlásit přepravu tohoto odpadu do Systému evidence přepravy nebezpečných odpadů (SEPNO).

Co říci závěrem? Informační systém ENVITA Obec nabízí komplexní nástroj, který obcím významně napomůže při plnění jejich povinností v oblasti nakládání s odpady. A protože jsou jednotlivé funkce systému naprogramované v souladu s platnou legislativou i požadavky státem zřizovaných institucí, mají tak obce jistotu, že jimi vytvořené výstupy budou vždy obsahovat údaje, které jsou kompletní a svoji kvalitou i obsahem odpovídají stávajícím předpisům i zveřejňovaným požadavkům.

Více informací naleznete na našich internetových stránkách <https://www.inisoft.cz/envita-obec>.

Odpadové hospodářství je nikdy nekončící příběh závislý na mnoha aspektech, které se musí neustále sledovat, vyhodnocovat a nově nastavovat, a k tomu je potřeba znalostí referentů a osvědčenosti představitelů místních samospráv. Pokud uvítáte legislativní pomoc v oblasti nakládání s odpady z pohledu obce, pak využijte služeb poradenství, které Vám společnost INISOFT také nabízí. Více zde <https://www.inisoft.cz/poradenstvi-a-skoleni/poradenstvi>. ■

RNDr. EVA HORÁKOVÁ,
INISOFT s. r. o.

ideální nástroj na evidenci odpadů pro města a obce

+420 485 102 698 • inisoft@inisoft.cz
www.envita.cz

inisoft

více o ENVITA Obec